

कॉर्नेल विद्यापीठ, इथाका, न्यू यॉर्क
(यु.एस.ए) यांच्या सहकार्याने मुंबई येथे
स्थापित करण्यात येत असलेल्या बिझनेस
ॲक्सलरेटर/ इनक्युबेशन सेंटर करीता
संनियंत्रण समितीची स्थापना करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग ऊर्जा व कामगार विभाग
शासन निर्णय क्र. एमओयु-२०१९ / प्र.क्र.७६/ उद्योग-२
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक २८/०१/२०२१

वाचा:- १) उद्योग ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्र. एमओयु-२०१९ / प्र.क्र.७६/ उद्योग-२,
दि.०६/०३/२०२०.

२) विकास आयुक्त (उद्योग), उद्योग संचालनालय यांचा दि.२३/११/२०२० रोजीचा प्रस्ताव.

प्रस्तावना:-

राज्याचे नवीन औद्योगिक धोरण दिनांक ०७/०३/२०१९ च्या आदेशान्वये घोषित करण्यात आले आहे. सदर औद्योगिक धोरणामध्ये नावीन्यपूर्ण स्टार्टअप्सना आवश्यक पायाभूत सुविधा प्रदान करून नवउद्योजकांना पूरक वातावरण निर्माण करण्यासाठी धोरणाचा भाग म्हणून राज्य शासन पाठबळ देईल. नवउद्योजकांना आर्थिक सहाय्य, समुपदेशन देऊन मदत केली जाईल व त्यांच्या कल्पनांचे आदानप्रदान करण्यासाठी पुरेश्या उपाययोजना केल्या जातील. राज्य सर्वसाधारणपणे खुल्या प्रवर्गातील आणि अनुसूचित जाती/ अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील व महिला उद्योजकांसाठी स्टार्टअप्ससाठी इनक्यूबेटर्सची स्थापना करण्यात येईल व त्यांना आवश्यक आर्थिक आणि प्रशासकीय सहाय्य देऊन प्रोत्साहित केले जाईल. यास्तव जागतिक दर्जाच्या विद्यापीठांच्या सहकार्याने इनक्यूबेटर्सची स्थापना करण्यात येईल व त्यांना आवश्यक आर्थिक आणि प्रशासकीय सहाय्य देऊन प्रोत्साहित केले जाईल असे स्पष्ट केले आहे. सदर धोरणाच्या अंमलबजावणीचा भाग म्हणून कॉर्नेल विद्यापीठ, इथाका, न्यू यॉर्क (यु.एस.ए) यांच्या सहकार्याने राज्यामध्ये बिझनेस ॲक्सलरेटर/ इनक्यूबेशन सेंटर स्थापित करण्यास दि.०६/०३/२०२० च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुसार मुंबई येथे बिझनेस ॲक्सलरेटर/ इनक्यूबेशन सेंटर स्थापित करण्यात येत आहे. सदर उपक्रमाच्या अंमलबजावणी व संनियंत्रणाची जबाबदारी ही विकास आयुक्त(उद्योग) यांच्यावर सोपविण्यात आली आहे. विकास आयुक्त(उद्योग) यांनी संदर्भाधिन क्र.२ अन्वये सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार, सदरहू बिझनेस ॲक्सलरेटर/ इनक्यूबेशन सेंटर स्थापित होऊन सुलभ अंमलबजावणी व कामकाज सुरू होण्यासाठी संनियंत्रण समिती स्थापित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

कॉर्नेल विद्यापीठ, इथाका, न्यू यॉर्क (यु.एस.ए) यांच्या सहकार्याने मुंबई येथे स्थापित करण्यात येणा-या बिझनेस अॅक्सलरेटर /इनक्युबेशन सेंटर या महत्वाकांक्षी उपक्रमाच्या सुलभ अंमलबजावणी व प्रभावी व्यवस्थापनाकरीता विकास आयुक्त (उद्योग) यांच्या अध्यक्षतेखाली पुढीलप्रमाणे संनियंत्रण समितीची स्थापना करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पदनाम	विभाग	पद
१	विकास आयुक्त (उद्योग)	उद्योग संचालनालय, मुंबई	अध्यक्ष
२	मुख्य कार्यकारी अधिकारी	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, मुंबई	सदस्य
३	आयुक्त (कौशल्य विकास)	कौशल्य विकास व उद्योजकता विकास, नवी मुंबई	सदस्य
४	सह सचिव / उप सचिव	उद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
५	सह सचिव / उप सचिव	उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
६	सह सचिव / उप सचिव	माहिती व तंत्रज्ञान विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
७	सह सचिव / उप सचिव	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
८	सह सचिव / उप सचिव	आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
९	संचालक / प्रतिनिधी	सॉफ्टवेअर टेक्नोलॉजी पार्क ऑफ इंडिया (एसटीपीआय)	सदस्य
१०	प्रादेशिक संचालक	नॅशनल असोसिएशन ऑफ सॉफ्टवेअर & सर्व्हिस इंडस्ट्रीज - NASSCOM , मुंबई	सदस्य
११	संचालक	एक्सईडी एंग्लीक्युटीव डेव्हलपमेंट प्रायव्हेट लिमिटेड	सदस्य
१२	उद्योग सह संचालक	उद्योग संचालनालय, मुंबई	सदस्य सचिव

४. संनियंत्रण समितीची कार्यकक्षा:-

१. कॉर्नेल विद्यापीठ, इथाका, न्यू यॉर्क, अमेरिका यांच्या तांत्रिक सहयोगातून नव-तंत्रज्ञानावर नवउद्योजक व स्टार्ट-अप यांच्यासाठी विषयांकीत उबवन केंद्र (इनक्युबेशन सेंटर) जागतिक दर्जाचे होणेसाठी कृती आराखडा तयार करून तज्ज्ञ व्यक्ती व संस्था यांच्या मदतीने उपक्रमाचे कामकाज पार पाडणे.

२. सदर उबवन केंद्राच्या (इनक्युबेशन सेंटर) माध्यमातून Industry - Academic Institution Linkages अधिक बळकट होऊन त्याद्वारे प्रशिक्षणार्थी उमेदवारांना उच्च दर्जाचे मार्गदर्शन मिळणे, त्यांच्या संकल्पना व्यावसायिक दृष्ट्या यशस्वी होणे याकरीता मार्गदर्शकांची (मेंटॉर्स) मदत उपलब्ध करणे, त्यांचे प्रकल्प आर्थिक दृष्ट्या व्यवहार्य होणे यासाठी संबंधित क्षेत्रातील तज्ज्ञांची मदत देणे, त्यासाठी विषय तज्ज्ञांची सूची निश्चित करणे.

३. प्रशिक्षणार्थीच्या प्रकल्पांमध्ये गुंतवणूक होणेसाठी व्हेचर्स फंड/एंजल फंड व तत्सम सुविधा उपलब्ध करून देणेकरीता इतर वित्तीय संस्थांची मदत घेण्यासंदर्भात मे.एक्सईडी एंग्लीक्युटीव डेव्हलपमेंट प्रायव्हेट लिमिटेड यांच्या मदतीने कार्यप्रणाली विकसित करणे.

४. यशस्वी स्टार्ट-अप उद्योगांना जास्तीत जास्त प्रसिध्दी देऊन त्यांचे कामकाज जागतिक स्तरावर माहिती होणेसाठी, सदर प्रकल्पात परदेशी कंपन्या व गुंतवणुकदार यांचेद्वारे गुंतवणुक

आकर्षित होणेसाठी तसेच त्यांची उत्पादने/सेवा यांना बाजारपेठ उपलब्धतेसाठी उपाययोजना करून स्टार्टअप उद्योग व्यावसायिक दृष्ट्या यशस्वी होणेसाठी आवश्यक कार्यवाही करणे.

५. उबवन केंद्राचे (इन्क्युबेशन सेंटर) दैनंदिन कामकाज व व्यवस्थापन, मे.एक्सईडी एंग्जीक्युटीव डेव्हलपमेंट प्रायव्हेट लिमिटेड यांच्या कामकाजाचा नियमित आढावा घेऊन आवश्यक सूचना देणे.

६. समितीच्या वेळोवेळी होणा-या बैठकांना व्यवसाय वृद्धी/ स्टार्ट अप या क्षेत्रातील तज्ज्ञांना निमंत्रित / नियुक्त करण्याचे अधिकार समितीच्या अध्यक्षाना असतील.

७. योजनेची व व्यवसाय नितीची रचना व विकसन, अध्ययन फलनिष्पत्ती व मूल्यांकनाचे निकष, योजनेत सहभागी होण्यासाठी लाभार्थी निवड व नोंदणी, योजनेच्या मूल्यमापनाचे प्रशासन, भविष्यातील योजनांची गुणवत्तापूर्ण आखणी इत्यादी प्रक्रियांचे निकष व निवड यासाठीचे संनियंत्रण समितीमार्फत करण्यात येईल.

८. संचालक, एक्सईडी एंग्जीक्युटीव डेव्हलपमेंट प्रायव्हेट लिमिटेड हे व्यवसाय वृद्धी/ उबवन केंद्राच्या प्रगतीचा अहवाल दर दोन महिन्यांनी व संनियंत्रण समितीने वेळोवेळी निर्देशित केल्यानुसार समितीस सादर करतील.

९. सदस्य सचिव हे बैठकीची विषय पत्रिका व वृत्तांत तयार करतील व बैठक संचालित करण्यासाठी संचालक, एक्सईडी एंग्जीक्युटीव डेव्हलपमेंट प्रायव्हेट लिमिटेड हे आवश्यक ते पाठबळ पुरवतील.

१०. सदर उपक्रमाच्या प्रगती अहवालाचा समिती दर दोन महिन्यांनी आढावा घेऊन त्याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करेल.

११. व्यवसाय वृद्धी / उबवन केंद्राच्या प्रगतीचे मूल्यांकन करण्यासाठी प्रधान सचिव (उद्योग) यांच्या अध्यक्षतेखाली दर चार महिन्यांनी आढावा बैठक आयोजित करण्यात येईल.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर www.maharashtra.gov.in येथे उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२१०१२८११३९२६२०१० आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वि.सो.मेंढे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. राज्यमंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई
४. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), मंत्रालय, मुंबई.

५. प्रधान सचिव, उद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. प्रधान सचिव, माहिती व तंत्रज्ञान विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. सचिव, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
११. विकास आयुक्त (उद्योग), उद्योग संचालनालय, नवीन प्रशासकीय इमारत, मुंबई.
१२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, मुंबई.
१३. आयुक्त(कौशल्य विकास), कौशल्य विकास व उद्योजकता विकास, नवी मुंबई.
- १४ सह सचिव/ उप सचिव, उद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. सह सचिव/ उप सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. सह सचिव/ उप सचिव, माहिती व तंत्रज्ञान विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१७. सह सचिव/ उप सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१८. सह सचिव/ उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१९. संचालक / प्रतिनिधी, सॉफ्टवेअर टेक्नोलॉजी पार्क ऑफ इंडिया (एसटीपीआय)
२०. प्रादेशिक संचालक, नॅशनल असोसिएशन ऑफ सॉफ्टवेअर & सर्व्हिस इंडस्ट्रीज - NASSCOM , मुंबई.
२१. संचालक, एक्सईडी एगझिक्युटीव डेव्हलपमेंट प्रायव्हेट लिमिटेड
२२. उद्योग सह संचालक, उद्योग संचालनालय, मुंबई.
२३. निवडनस्ती (उद्योग-२)